

**Mihlangano hinkwayo leyi nga na ku tsakela no khumbheka,
vanhu na/kumbe mihlangano ya rhambiwa ku nghenelela eka
tinhlengeletano to twa miehleketo ya vaaki to langutisia Xiyenge xa
25 xa Vumbiwa ku pfuneta CRC.**

CRC yi kombela mavonelo ya n'wina eka swivutiso leswi:

- Xana Xiyenge xa 25 xa Vumbiwa xi sivela ku tekiwa ka misava handle ka ndziriso ke?
- Hi kwihi ku cinca loku mi tsakelaka ku ku vona leswaku ku ta va na matirhiselo lamanene ya Xiyenge xa 25 xa Vumbiwa ke?

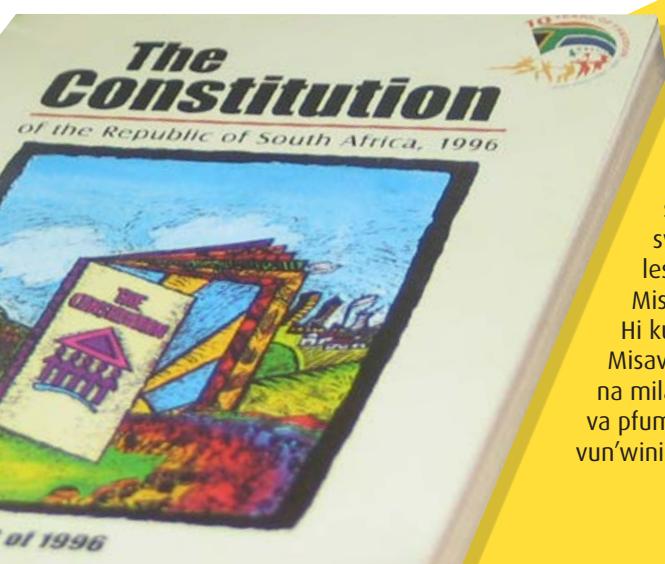
XANA XIYENGE XA 25 XA VUMBIWA I YINI?

Xiyenge xa 25 xa Vumbiwa xi tiviwa swinene tanihu xinawana xa swa tinhundzu eka Vumbiwa. Xinawana lexi boxiweke xi nyika magoza lama faneleke ku landzeleriwa loko Mfumo wu ehleketa ku tekela vanhu kumbe tikhampani nhundzu kahle hi ku tsakela ka vaaki. Endlelo leri Mfumo wu tekaka misava hi ku tsakela ka vaaki ri tiviwa swinene tanihu ku teka.

Ku tekiwa ka nhundzu hi ku tsakela ka vaaki exikarhi ka swin'wana, ku nga katsa misava yo nghenisa timpopi ta mati, ku aka tindlu, mapatu, mpfuxeto wa misava na swikongomelo swa vurimi. Xiyenge xa 25 xa Vumbiwa xi tlhela xi vula leswaku ku tsakela ka vaaki ku katsa ku tiyimisela ka rixaka eka mpfuxeto wa misava no tisa mfikelelo wo ringana eka swipfuno swa ntumbuluko swa Afrika-Dzonga hinkwayo.

Huvo ya Rixaka na Huvo ya Rixaka ya Swifundzankulu ku nga ri khale ya ha ku boha ku nyika Komiti ya Nkarhi Hinklawo yo Langutisia Vumbiwa ("CRC") ku langutisia no cinca Xiyenge xa 25 xa Vumbiwa ku endlela ku oloviselha Mfumo ku teka nhundzu leyi katsaka misava hi ku tsakela ka vaaki handle ka ndziriso.

HIKOKWALAHO KA YINI KU LANGUTISIWA XIYENGE XA 25 XA VUMBIWA?

Hikokwalaho ka mintoloveloo yo hlawula ya xihlawuhlawu, exikarhi ka swin'wana, vantima va tekeriwe misava hi ku tirhisa swiphemu swo hambana swa nawu na tipholisi leswi katsaka Nawu wa swa Misava ya Vantima wa 1913. Hi ku ya hi Nawu wa swa Misava ya Vantima wa 1913 na milawu yin'wana, vantima a va pfumeleriwa ntsena ku va na vun'wini bya misava ya 13% eka

ntseno wa misava hinkwayo eAfrika-Dzonga. Oditu ya misava leyi nga riki ya khale yi komba leswaku Vantima va na vun'wini bya le hansi ka 2% wa misava ya le matikoxikaya na le hansi ka 7% wa misava ya le madorobeni. Leswi swi vula leswaku nawu lowu veke kona endzhaku ka xihlawuhlawu a wu swi kotanga ku ololoxa ku hangalasiwa ka misava hi mfumo hikuva 8% wa misava ntsena yi tlheriseriwile eka vantima ku sukela hi 1994.

Xiya milawu leyi nga va kona ku nga se va na xidemokirasi naloko se xi ri kona

**Nawu
wa swa
Timhaka
ta Misava
wa 1913**

**Loyi a
tsakelaka
ku xavisa
na loyi a
tsakelaka
ku xava
(pholisi)**

**Nawu wo
Teka wa
1975**

**Nawu wa ku
Tlheriseriwa
ka Timfanelo
ta Misava wa
1994**

**Nawu wo
Cinca swa
Timhaka ta
Mpfumelelo
wo Tshama
wa 1997**

XANA I MANI LOYI A NGA NA VUTIHLAMULERI BYA KU LANGUTISIWA LOKU KE?

Palamende yi nyike CRC tanihilaha yi leteriwaka hakona hi Milawu ya Nhlanganelo ya Palamende ya Afrika-Dzonga, Milawu ya Nhlanganelo ya 97 ku fikela eka 103 ku khoma tinhlengeletano to twa miehleketo ya vaaki hi mayelana na Xiyenge xa 25 xa Vumbiwa. Endzhaku ka swona, Komiti yi ta tekela enhlokweni mavonelo ya vaaki hinkwawo, yi burisana no boha loko hi ntiyiso swi fanerile ku cinca Xiyenge xa 25 xa Vumbiwa ku endlela ku lulamisela ku tekiwa ka tinhundzu loku katsaka misava handle ka ndziriso.

XANA U NGHENELELA NJHANI EKA KU LANGUTISISA LOKU KE?

Mihlangano hinkwayo leyi nga na ku tsakela no khumbheka, vanhu na/kumbe mihlangano ya rhambiwa ku nghenelela eka tinhlengeletano to twa miehleketo ya vaaki to langutisia Xiyenge xa 25 xa Vumbiwa ku pfuneta CRC. CRC yi kombela mavonelo ya n'wina eka swivutiso leswi:

- Xana Xiyenge xa 25 xa Vumbiwa xi sivela ku tekiwa ka misava handle ka ndziriso ke?
- Hi kwihi ku cinca loku mi tsakelaka ku ku vona leswaku ku ta va na matirhiselo lamanene ya Xiyenge xa 25 xa Vumbiwa ke?

XANA KU HUMELELA YINI ENDZHAKU KA SWIKOMBELO KE?

Endzhaku ka swibumabumelo, CRC yi ta landzela endlelo na minkarhi leyi landzelaka:

XANA KU LANGUTISIWA LOKU KU TA KU VUYERISA NJHANI?

- Vonelo ra wena ri nga kucetela ku cinca loku nga tshukaka ku va kona loku nga katsiwaka eka xiviko lexi nga ta andlariwa hi Komiti emahlweni ka Palamende.
- Ku landzelela endlelo ro endla milawu leri lavaka ku pfuneta mfumo ku teka misava handle ka ndziriso.
- Mi ta swi tiva leswaku Mfumo ku nga ri vaakitiko, vanhu na mihangano wu na matimba yo teka misava hi ku tsakela ka vaaki.
- Masiku ma lawuriwa hi nongonoko wa Palamende.